

Proef moet werking van Chitosan aantonen

Vijftig golfbanen in Nederland en België gebruiken ChitosanHC/Turf, maar werkt het middel echt?

De Green Deal houdt in dat we moeten voorkomen in plaats van genezen. Bij het gezond maken of houden van het bodemleven zouden veel greenkeepers natuurlijk graag wat hulpmiddelen gebruiken. Het bedrijf Xpert4growth zegt met ChitosanHC/Turf zo'n middel te leveren.

Auteur: Chris Veldkamp

ChitosanHC/Turf is volgens de importeur het best te omschrijven als een natuurlijke plantstimulus; een middel dat de natuurlijke weerstand van de plant stimuleert en het bodemleven voedt. Davy Driesen, Toro Greenkeeper Student of the Year, werkzaam op de Koninklijke Limburg Golfclub Houthalen waar Chitosan al twee jaar gebruikt wordt, sprak in Greenkeeper 3 van dit jaar van 'een biologische fungicide'. Maar het woord biologisch mag niet zomaar door elk product gevoerd worden. Met 'biologische fungicide' doelt Driesen echter op het ziektevermogen en de natuurlijke oorsprong van Chitosan: het wordt verkregen bij de verwerking van garnalenschalen.

Om meer over ChitosanHC/Turf te leren gingen we op bezoek bij Prise d'Eau Golf, een van de twee banen waar het middel getest wordt door De Enk Groen & Golf in samenwerking met Jean Feuillat, directeur van het bedrijf Xpert4growth, en Henri Bergmans, verantwoordelijk voor communicatie en verkoop.

'Hier op Prise d'Eau testen we op greens of ChitosanHC/Turf schimmels en ziektes voorkomt of terugdringt', vertelt Patrick Graafmans, uitvoerder van De Enk in het zuiden van Nederland. 'Het is oplosbaar in water en we spuiten het middel sinds maart op zestien en een halve green, ongeveer 1

ha', zegt Jeroen Vingerhoets, de hoofdgreenkeeper op de 36-holes baan en specialist op het gebied van precisiebeheer bij De Enk. 'Eén green wordt namelijk op de ene helft met ChitosanHC/Turf gespoten en op de andere helft niet.' Graafmans: 'Op Landgoed Nieuwkerk wordt ChitosanHC/Turf getest om te zien wat het effect is op nematoden – aaltjes.'

De proef is onderdeel van het Center of Expertise-project 'Sportvelden zonder gewasbeschermingsmiddelen', een initiatief van HAS Hogeschool Den Bosch in samenwerking met De Enk Groen & Golf. Andere proeven betreffen bijvoorbeeld belichting tegen winterfusarium en middelen tegen engerlin-

6 min. leestijd

gen. Het past bij het streven van het groenbedrijf uit Heelsum om voorop te lopen in kennis en innovatie. Graafmans: 'Met het wegvallen van bestrijdingsmiddelen – chemische gewasbeschermingsmiddelen – is er extra behoefte aan middelen die schimmels en ziektes voorkomen. Er zijn allerlei cowboys op de markt van alternatieve middelen, maar we hebben bij dit product een goed gevoel.' 'Het Center of Expertise-project staat geheel in het teken van de Green Deal Sportvelden', zegt docent Sjaak Groen van de HAS Hogeschool Den Bosch. Hij is gespecialiseerd in het beheer en onderhoud van golfbanen. 'Het project bestaat onder meer uit het ontwikkelen van protocollen om proeven op golfbanen te doen waarbij de beheerder zelf het onderzoek kan leiden. Onderzoek in de praktijk dus.'

Terug naar de basis

De proeven passen in de ontwikkeling dat de golfsector 'terug naar de basis gaat' zoals Groen het noemt: 'Geneesmiddelen in golf hebben geen toekomst meer: we willen voorkomen in plaats van genezen. Het ideale traject is dat er nog voor de aanleg van een golfbaan goed gekeken wordt naar de omstandigheden van een terrein. Op basis van die omstandigheden wordt een plan gemaakt. Vervolgens wordt een baan zo goed mogelijk aangelegd en hierop volgt aangepast onderhoud. Door al deze stappen verklein je het risico op uitbraken van ziektes. Bij het bewandelen van deze weg hebben plantversterkers de functie om de bodem gezond te houden; ze passen in het streven om de toplaag op een biologische manier te beschermen. Terug naar de basis betekent een goede toplaag in combinatie met het juiste onderhoud. Het doel is duurzame kwaliteit. Een golfbaan laten pieken voor een belangrijk toernooi is relatief makkelijk. Maar om kwaliteit op lange termijn te bereiken is een hele kunst.'

'Plantversterkers hebben de functie om de bodem gezond te houden; ze passen in het streven om de toplaag op een biologische manier te beschermen'

ChitosanHC/Turf in de verpakking met gebruiksaanwijzing

De test op Prise d'Eau moet dus duidelijk maken of ChitosanHC/Turf bijdraagt aan duurzame kwaliteit. Onomstotelijk bewijs van de werking – of hoe goed het werkt – is er nog niet, maar geluiden over de werking van Chitosan-producten in de agrarische sector zijn veelbelovend. 'Daarom moeten we dus proeven doen', zegt Sjaak Groen.

Het is veelzeggend dat Xpert4growth nu al aan ongeveer 30 Nederlandse en 20 Belgische golfbanen het Chitosan-product levert. 'Eind 2016 zijn we begonnen met een proef van een jaar van ChitosanHC/Turf op Houthalen en daar hebben we ziektes en schimmels teruggedrongen', vertelt Xpert4growth-directeur Jean Feuillat, die golf speelt en lid is van de Belgische topbaan. 'Het product is daarna op Houthalen opgenomen in het baanonderhoudsprogramma. Naar aanleiding van het succes op Houthalen zijn we in oktober 2017 begonnen met commerciële activiteiten.' 'Onder de golfbanen die Chitosan zijn gaan gebruiken, zijn er nu al enkele die een tweede bestelling hebben gedaan', zegt salesdirecteur Henri Bergmans. 'Dat bewijst voor ons de waarde van het product.' Xpert4growth levert ChitosanHC/Turf aan de golfindustrie en andere ChitosanHC-producten aan agricultuurbedrijven (bijvoorbeeld bomenkwekerijen, appelgaarden, aardappelvelden), waterzuivering- en biogasinstallaties en bedrijven die zich

ChitosanHC/Turf is oplosbaar in water

Chitosan is niet oplosbaar in water

V.l.n.r.: Patrick Graafmans en Jeroen Vingerhoets van De Enk Groen & Golf en Jean Feuillat en Henri Bergmans van Xpert4growth

‘Er zijn allerlei cowboys op de markt van alternatieve middelen, maar we hebben bij dit product een goed gevoel’

richten op het zuiveren van door metalen verontreinigde grond. Feuillat: ‘Eenvoudig gezegd maakt Chitosan enzymen aan die opgenomen worden door de plant. Pathogene schimmels kunnen niet tegen die enzymen. Het product vergroot zo de weerstand van de plant. Maar uit onze onderzoeken blijkt ook dat ChitosanHC het bioleven in de bodem verbetert.’

‘Ik zie ChitosanHC in een breder kader’, vervolgt Feuillat. ‘Vroeger was het zo dat men in veel bedrijfstakken zware middelen kon spuiten als het

nodig was, maar daardoor is het bioleven kapotgemaakt. De normen zijn strenger geworden en gezond bioleven is nu belangrijker dan ooit. In veel Nederlandse en Belgische gebieden bevat de bodem maar 0,3 of 0,4 procent organische materie, terwijl het minimaal 4 procent moet zijn. Veel gronden zijn dood. Daarom is een stimulans nodig; we zitten in een overgang van bestrijding naar preventie.’

De Belgische ondernemer gelooft stellig dat zijn Chitosan-producten succesvol worden. ‘Grote traditionele bedrijven stoppen tien jaar onderzoek in een product en patenteren het. ChitosanHC wordt in India gemaakt en is niet gepatenteerd; voor grote bedrijven is het niet interessant. Voor ons wel. Wij brengen het op de markt en geloven dat het zich zal bewijzen. We hebben geen geld voor grote onderzoeken, maar doen wel proeven in samenwerking met anderen. Met De Enk, maar bijvoorbeeld ook met Delphy, het centrum voor Worldwide Expertise for Food & Flowers.’ Salesmanager Henri Bergmans: ‘We leren ook enorm veel van de feedback uit het veld en kunnen steeds beter de juiste doseringen aanbevelen.’ Feuillat: ‘In sommige gevallen zullen Chitosan-producten goed werken, in andere gevallen minder goed, dat zal vanzelf duidelijk worden.’ Zo zal het ook pas later duidelijk worden wat het effect van ChitosanHC/Turf is op Prise d’Eau

‘Geneesmiddelen in golf hebben geen toekomst meer, we willen voorkomen in plaats van genezen’

en Landgoed Nieuwkerk. Uitvoerder Patrick Graafmans: ‘Het is gewoon te vroeg om er nu al iets over te zeggen.’ Hoofdgroenkeeper Jeroen Vingerhoets: ‘Dat komt ook omdat dit seizoen door de lange droge zomer enorm afwijkt van andere seizoenen. We hebben tot nu toe geen ziektes in de greens gehad, maar dat zegt nog niets; het was tot begin augustus een heel ander jaar dan normaal. We hebben de greens enorm veel moeten beregenen en dat is nooit goed; het is afwachten wat het najaar brengt.’ Over een jaar verwacht De Enk conclusies aan de proeven te kunnen verbinden.

Be social

Scan of ga naar:

www.greenkeeper.nl/article/27174/proef-moet-werking-van-chitosan-aantonen